

Var hamnade handslagspengarna?

"Stor" blev större och "liten" kunde inte hänga med?

"Handslaget" var en statlig satsning på idrottsrörelsen med syfte att öppna dörrarna för fler, hålla tillbaka avgifterna, satsa mer på flickors idrottande, intensifiera samverkan med skolan och intensifiera kampen mot droger. Satsningen startade 2004 och under en fyraårsperiod tog idrottsrörelsen emot sammanlagt en miljard kronor. Men vad hände?

Var hamnade handslagspengarna?

Studiens syfte

Detta är en studie av Handslagets fördelningssystem. I studien analyseras frågor som:

1. Hur fungerade fördelningssystemet?
2. Vad kännetecknar de föreningar som *beviljades* handslagsmedel under handslagets två första år?
3. Vilken betydelse hade faktorer som *socioekonomiska* och *idrottsspecifika kontexter* för vilka föreningar som *beviljades*, respektive *inte hade*, medel?

Ett särskilt tack riktas till Mats Trondman som var huvudsaklig upphovsman till studien. Han var ledande i arbetet med att formulera forskningsdesignen och mycket betydelsefull i det inledande arbetet med studien. Ett tack riktas också till kollegerna på enheten Idrottsvetenskap vid Malmö högskola som var ett viktigt stöd vid slutförandet av studien.

Inspirationskälla

Studiens inspirationskälla är policyforskaren Robert D. Putnams klassiska studie *Den fungerande demokratin*¹. I studien undersöktes hur en regionalpolitisk reform implementerades i olika regioner i Italien. Särskild vikt lades vid de regionala kontexternas betydelse för de regionalpolitiska institutionernas effektivitet.

Stora skillnader mellan regionerna framträdde och som främsta förklaringsfaktor till varför vissa regioner lyckades bättre än andra identifieras det *sociala kapital* som fanns i de olika regionala samhällskontexterna. Det vill säga särskilda tillgångar i form av normer och värderingar baserade på förtroende och tillit. I de regioner som fungerade väl fanns det högre nivåer socialt kapital än i de regioner som fungerade mindre väl.

Putnam studerade alltså olika regioners förmåga att fungera demokratiskt och effektivt i relation till en *regionalpolitisk utvecklingsreform*. I denna studie studeras på motsvarande sätt olika idrottsföreningars praktiker avseende en *idrottspolitisk reform*, nämligen *Handslaget*. Putnams och denna studies gemensamma intresse är alltså organiserade verksamheters genomförande av en reform med uttalade mål. Hur ser de *sammanhang* ut där de idrottsföreningar som beviljats handslagsmedel verkar? Hur ser *socioekonomin* ut? Hur ser *det fysiska rummet* ut? Vilka *logiker* och *strukturer* finns det?

Socioekonomiskt kapital

I denna studie har nivåerna *socioekonomiskt kapital* i föreningarnas kommunkontexter studerats. Med socioekonomiskt kapital avses uppsättningar resurser som inkomst-

nivå, utbildningsnivå, valdeltagande, separationsnivå, sysselsättningsnivå och brottslighetsnivå. Vissa av dessa faktorer indikerar mängden socialt kapital i kommunerna men det sociala kapitlet är bara en del av den uppsättning resurser som är av intresse i denna studie. Här är det kommunernas socioekonomiska nivåer i en vidare mening som studeras.

Tillvägagångssätt

Varje förening är unik. Den besitter sin specifika karaktäristik och den verkar i sitt specifika sammanhang. Därför har varje förening olika förutsättningar att ta sig an satsningar som Handslaget. En grundläggande hypotes i denna studie är att föreningarnas kontexter har verkat bestämmande för vilka föreningar som *beviljats* och vilka som *inte haft* handslagsmedel.

Varje förening befinner sig även i ett specifikt *specialidrottsförbund* med egna förutsättningar i fråga om verksamhet, föreningsammansättning med mera. Föreningarnas *specialidrottskontexter* är således ett av denna studiers primära studieobjekt. Mer konkret har följande studerats:

1. Hur mycket handslagsmedel har föreningar i olika SF beviljats?
2. Hur ser SF:ens medlems- och föreningsammansättningar ut?
3. Hur ser förhållandet ut mellan hur mycket LOK-stöd föreningarna beviljades 2004 och hur mycket handslagsmedel de beviljades under satsningens två första år?

Varje förening befinner sig också i en specifik *kommun* med sin specifika karaktäristik. Invånarna har exempelvis sin unika uppsättning *socioekonomiskt kapital* och kommunen har en viss *föreningsstäthet* och *befolkningsdensitet*. Även föreningarnas *kommunkontexter* är således ett av studiens primära studieobjekt. Mer konkret har följande studerats:

1. Hur mycket handslagsmedel har föreningarna i kommunen beviljats?
2. Vad är medelåldern i kommunen?
3. Vilket socioekonomiskt kapital besitter medborgarna i kommunen?
4. Och hur ser kommunernas föreningsstäthet och befolkningsdensitet ut?

Undersökningens population består av samtliga idrottsföreningar i Skåne, totalt ca 2380 st². Ur populationen gjordes tre urval. En första

undersökningsgrupp består av alla idrottsföreningar i Skåne som *beviljades* handslagsmedel under satsningens två första år (*Handslagsgruppen*). Den andra undersökningsgruppen består av ett stratifierat slumpmässigt urval bland samtliga föreningar i Skåne (*Skånegruppen*). Den tredje gruppen består av ett stratifierat slumpmässigt urval bland de föreningar i Skåne som *inte hade* handslagsmedel under satsningens två första år (*Handslagslösa gruppen*). Undersökningsgrupperna var ungefär lika stora (ca 500 föreningar i varje grupp).

De huvudsakliga källorna i denna studie är sekundärempirisk data i form av statistik från Statistiska centralbyrån (SCB), Riksidrottsförbundet (RF) och Specialidrottsförbunden (SF).

Handslagets fördelningssystem

Handslagsmedlens fördelning till de olika specialidrottsförbunden baserades

på deras tilldelning av *Statligt lokalt aktivitetsstöd* och *RF-bidrag* (50/50). LOK-stödstilldelningen³ grundar sig på hur många aktiva barn och ungdomar föreningarna har. RF-bidraget baseras i sin tur på faktorer som antal LOK-stödsaktiviteter, utbildningsinsatser samt antal föreningar och medlemmar. LOK-stöds aktiviteternas omfattning inom varje SF har alltså varit högst avgörande för deras tilldelning av handslagsmedel.

Specialidrottskontexter

RF:s specialidrottsförbund är olika på många sätt. Exempelvis skiljer sig deras verksamheter åt och deras medlems och föreningsammansättningar ser olika ut. Med tanke på handslagets fördelningsprinciper samt att olika SF bland annat har olika karaktäristik, verksamheter, strukturer, logiker och sammansättningar har mer handslagsmedel hamnat i vissa föreningar än

Grupp	Deras specialidrottsförbunds genomsnittliga <i>medlemsantal</i>
<i>Handslagsgruppen</i>	300 000
<i>Skånegruppen</i>	255 000
<i>Handslagslösa gruppen</i>	240 000

Tabell 1

Grupp	Deras specialidrottsförbunds genomsnittliga <i>föreningsantal</i>
<i>Handslagsgruppen</i>	1200
<i>Skånegruppen</i>	1100
<i>Handslagslösa gruppen</i>	1050

Tabell 2

Grupp	Deras specialidrottsförbunds genomsnittliga <i>antal medlemmar per förening</i>
<i>Handslagsgruppen</i>	253
<i>Skånegruppen</i>	233
<i>Handslagslösa gruppen</i>	227

Tabell 3

Grupp	Deras specialidrottsförbunds genomsnittliga <i>andel av föreningar som de har delat ut medel till</i>
<i>Handslagsgruppen</i>	33 %
<i>Skånegruppen</i>	23 %
<i>Handslagslösa gruppen</i>	20 %

Tabell 4

i andra. Vissa föreningar har alltså, beroende på handslagets fördelningsprinciper och SF-tillhörighet, haft bättre förutsättningar att beviljas handslagsmedel än andra.

Analyserna av specialidrottskontexterna visade hur handslagets fördelningsprinciper gav utslag i olika SF-kontexter. Det visade sig att förbunden med flest *medlemmar*⁴, *föreningar*⁵ och *medlemmar per förening*⁶ inte bara har delat ut *mest medel*. De har också delat ut *mest medel per förening*. Dessutom har de delat ut *medel till störst andel av sina föreningar*⁷.

Det blev alltså uppenbart att Handslagets fördelningsprinciper var positiva för SF med många unga aktiva medlemmar. Dessa fick mycket handslagsmedel medan SF med få unga aktiva medlemmar fick mindre. Det är följaktligen de föreningar och förbund som lockar flest som fått bäst förutsättningar att locka fler.

En självförstärkande rundgångsprocess

Specialidrottsförbunden tilldelas handslagsmedel bland annat utifrån hur mycket LOK-stöd de får. LOK-stödstilldelningen är i sin tur beroende av hur många aktiva barn och ungdomar förbundens föreningar har. Förbund med många LOK-stödsberättigade medlemmar tilldelades alltså mer handslagsmedel än förbund med få. Detta leder till att sannolikheten för att förbundens föreningar ska tilldelas handslagsmedel ökar om förbundet får fler LOK-stödberättigade medlemmar. Om föreningarna tilldelas handslagsmedel får de en möjlighet att utvidga sin verksamhet. En utvidgad verksamhet ger troligtvis fler LOK-stödsberättigade medlemmar. Detta leder i sin tur till att förbundets förutsättningar att tilldelas medel från satsningar med fördelningssystem likt handslagets ökar. Fördelningssystemet leder alltså till en *självförstärkande rundgångsprocess*.

LOK-stödets betydelse

Sambandet mellan hur mycket LOK-stöd föreningarna i Skåne fick 2004 och hur mycket medel de beviljades under Handslagets två första år har också undersökts. Resultaten av analysen visade att det fanns tydliga samband mellan faktorerna. De föreningar som fick mycket LOK-stöd var de föreningar som beviljades mycket handslagsmedel⁸. (Se diagram 1)

En av de främsta förklaringsfaktorerna till detta samband är även i detta fall att föreningar tillhörande förbund

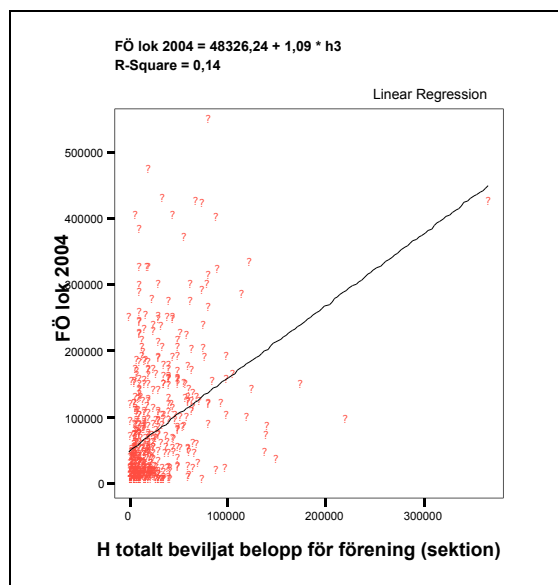

Diagram 1

med många unga aktiva medlemmar har haft goda förutsättningar att beviljas handslagsmedel till följd av handslagets fördelningsprinciper. Handlaget fördelningsprinciper har alltså, inte helt oväntat, varit utslagsgivande för i vilka föreningar handslagsmedlen hamnat.

Illustrativt exempel

Simföreningarna tillhör ett stort SF omfattande mycket LOK-stödsberättigad aktivitet. Förbundet har många *medlemmar* och *föreningar*, liksom många *medlemmar per förening*. Simförbundet delade ut 6:e mest *medel* och 8:e näst mest *medel per förening* i Skåne under satsningens två första år. En simförening hade alltså goda förutsättningar att beviljas medel. De flesta simföreningar befinner sig dessutom i tätorter med simanläggningar, det vill säga områden där det socioekonomiska kapitalet förmodligen är ganska högt.

Sämre förutsättningar hade dragkamps-, racerbåt-, bob och rodel-, klättrings-, frisbee-, isseglings-, danssport- och bandyföreningarna. Förbunden till dessa föreningar delade inte ut en handslagskona i Skåne under satsningens första två år. Samtliga dessa förbund är små såväl medlemsmässigt som föreningsmässigt. Deras LOK-stöd är begränsat liksom deras tilldelning av handslagsmedel.

SLUTSATS 1

Till följd av Handslagets fördelningsprinciper och specialidrottsförbundens diversifierade karaktär har Handslags-

medlen främst hamnat i förbund och föreningar som redan hade omfattade verksamheter där de redan engagerade många unga individer.

Kommunkontexter

Specialidrottskontexterna har alltså haft betydelse för vilka föreningar som *beviljats* och *inte haft* handslagsmedel. Dessa fynd är i sig inte spektakulära och kan närmast ses som en naturlig följd av handslagets fördelningsprinciper. Men hur ser det ut när det gäller kommunkontexterna? I vilka kommuner har handslagsmedlen hamnat?

I Skåne finns det 33 kommuner som allihopa ser olika ut och till följd av detta har föreningarna i kommunerna olika förutsättningar för sin verksamhet. Det finns kommuner som Malmö, Lund, Kristianstad och Helsingborg som är befolkningstäta och till stor del består av tätorter. Men det finns också kommuner som Perstorp, Östra göinge, Osby och Klippan där befolkningstätheten är relativt låg och en stor del av befolkningen bor på landsbygden. Det *socioekonomiska kapitalet* i kommunerna varierar också och det har betydelse för föreningarnas förutsättningar att verka och ta sig an satsningar som Handlaget.

I detta avsnitt redovisas analyserna av kommunkontexterna som Skånes idrottsföreningar verkar i. Särskilt fokuseras samband mellan *hur mycket handslagsmedel som hamnade i de olika kommunerna* och kommunernas *socioekonomiska nivå*, samt de *föreningstätheter och befolkningsdensiteter* som kommunerna omfattar.

Socioekonomi

Kommuninvånarnas *medelålder*, *medelinkomst* och genomsnittliga *utbildningsnivå* är indikatorer på kommunernas *socioekonomiska nivå*. Resultaten av analysen visar att det finns statistiskt säkerställda samband mellan dessa indikatorer och mängden handslagsmedel som hamnat i de olika kommunerna. Ju högre medelålder⁹, medelinkomst¹⁰ och utbildningsnivå¹¹ - desto mer handslagsmedel hamnade i kommunen (se diagram 2-4). Resultatet kan sammanfattas som att handslagsmedlen främst kanaliseras till socioekonomiskt starka kommuner.

En rad ytterligare variabler har också analyserats och även om de inte gått att säkerställa statistiskt i samma utsträckning som de föregående så är de samband som indikeras intressanta. Samtliga variabler indikerar nämligen samma förhållande, det vill säga att mängden socioekonomiskt kapital i kommunerna samvarierar med föreningarnas förutsättningar att beviljas handslagsmedel. Mer konkret framgick att:

- (1) Ju högre valdeltagande i kommunen desto mer handslagskronor per invånare.
- (2) Ju större andel barn som bor med båda sina föräldrar, desto mer handslagsmedel per invånare.
- (3) Ju större andel av befolkningen som förvärvsarbetar, desto mer handslagsmedel per invånare.
- (4) Ju fler brott per invånare i kommunen, desto mindre handslagsmedel per invånare.

SLUTSATS 2

Nivån på det socioekonomiska kapitalet i kommunen har alltså påverkat föreningarnas förutsättningar att beviljas handslagsmedel. Kommuner där nivån på det socioekonomiska kapitalet är högt har fått mer handslagsmedel än kommuner där nivån på det socioekonomiska kapitalet är lågt. Föreningar i socioekonomiskt starka kommuner har alltså haft bättre förutsättningar att beviljas handslagsmedel än föreningar i kommuner med relativt sett svag socioekonomi.

Föreningstäthet och befolkningsdensitet

Föreningstätheten och befolkningsdensiteten varierar från kommun till kommun. Med föreningstäthet avses antal *föreningar per invånare* och med befolkningsdensitet avses *folktäthet* och *andel av befolkningen i tätorter*.

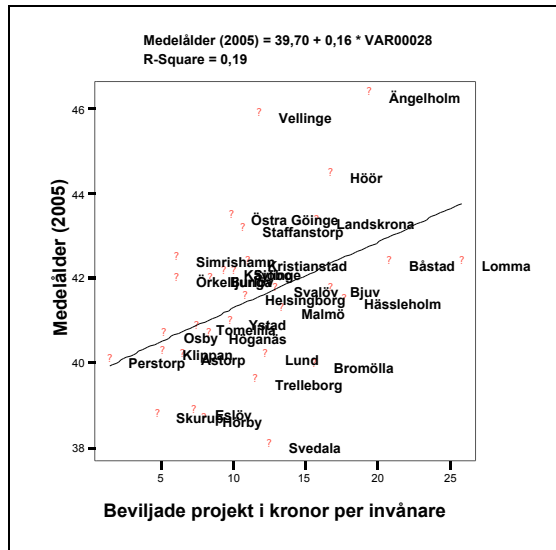

Diagram 2. Medelålder

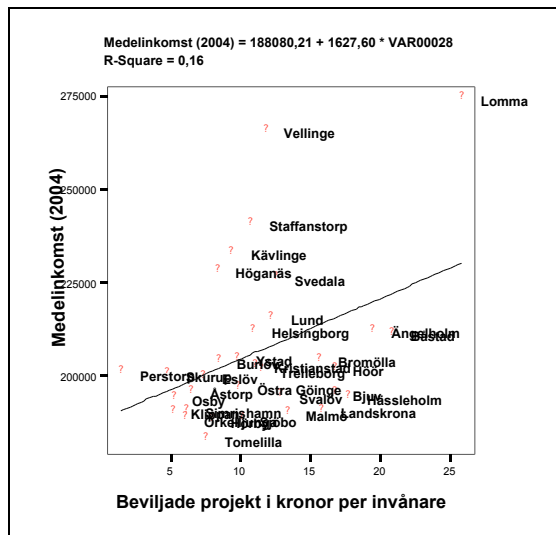

Diagram 3. Medelinkomst

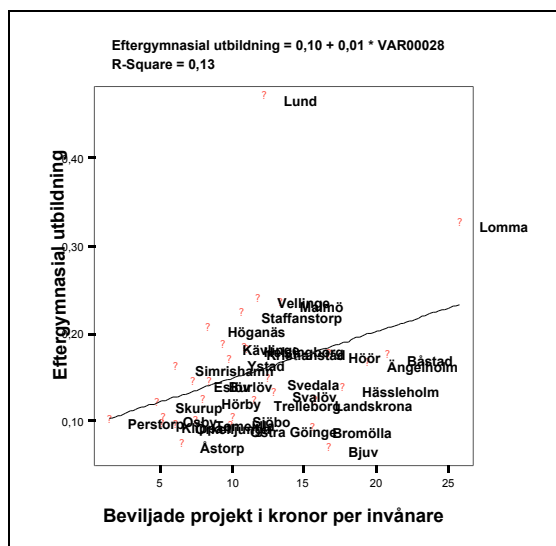

Diagram 4. Utbildningsnivå

Föreningstätheten och befolkningsdensiteten i kommunen har betydelse för föreningarnas förutsättningar att bedriva sin verksamhet. Förutsättningarna för en förening som befinner sig i en storstadskommun med låg föreningstäthet, hög folktäthet och stor andel av befolkningen i tätorter är annorlunda än för en förening som befinner sig i en glesbygdskommun, med många föreningar per invånare, låg folktäthet och låg andel av befolkningen i tätorter. (Det kan vid första anblick framstå som konstigt att föreningstätheten är lägre i tätbefolkade områden än i glesbefolkade. Men då är det viktigt att uppmärksamma att vi här studerar *föreningar per invånare* och inte *föreningar per kvadratmeter*.)

Frågan är då vilken betydelse de olika förutsättningarna för föreningarna i fråga om föreningstäthet och befolkningsdensitet har haft för var handslagsmedlen hamnat?

Det visade sig att de kontextuella faktorerna gällande föreningstäthet och befolkningsdensitet hade betydelse för var medlen hamnade. Medlen hamnade i större utsträckning i kommuner med låg föreningstäthet¹² (se diagram 5), hög folktäthet och hög andel av befolkningen i tätorter än i kommuner med hög föreningstäthet, låg folktäthet och låg andel av befolkningen i tätorter. (Särskilt starkt var sambandet mellan föreningstätheten och var medlen hamnade).

Det har alltså hamnat mer handslagsmedel i tätbefolkade kommuner än i glesbefolkade. Vad kan detta bero på? Den huvudsakliga förklaringen i denna studie är att kommunernas uppsättningar socioekonomiskt kapital varierar och det är förmodligen så att det finns högre nivåer socioekonomiskt kapital i tätbefolkade områden än i glesbefolkade.

Men det finns förmodligen även andra, kompletterande, förklaringar. Föreningslivet ser förmodligen ganska olikartat ut i tätbefolkade områden jämfört med i glesbefolkade och detta borde ha betydelse. Förutsättningarna för föreningarna är väldigt olika. Några möjliga, kompletterande, förklaringsfaktorer diskuteras här nedan och även om det inte finns empiriskt stöd för dem i denna studie är de intressanta, inte minst för att visa att de förklaringsfaktorer som gått att säkerställa statistiskt i denna studie förmodligen inte är de enda. Kontexter är komplexa fenomen som inte analyseras och förklaras med enkelhet.

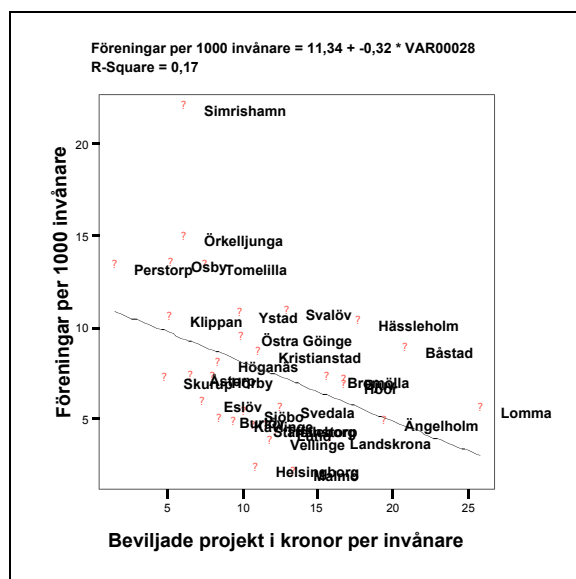

Diagram 5. Föreningstäthet (idrottsföreningar)

Kanske kan det vara så att (?):

1. I tätorter samsas många föreningar på liten yta och flera föreningar delar upptagningsområde. På landsbygden finns det få föreningar på stora ytor och föreningar behöver i regel inte dela upptagningsområde med andra föreningar på samma vis som i tätorterna. På grund av att det saknas "konkurrens" från andra idrottsföreningar "när föreningarna fram" till samtliga potentiella utövare i sitt upptagningsområde. Om en förening "känner" att den engagerar samtliga individer i sitt upptagningsområde som kan tänkas vara intresserade av deras idrott är det svårt att föreställa sig att den är intresserad av att söka medel som ska användas till att engagera fler. Med andra ord kan det helt enkelt finnas förutsättningar i glesbefolkade områden som gör att det inte varit intressant för föreningarna i dessa områden att söka handslagsmedel.
2. Att det är organisatoriskt sett trängre i tätorterna leder till att det inte finns plats för hur många föreningar som helst. De föreningar som får plats i detta organisatoriska landskap blir alltså inte nödvändigtvis fler bara för att det finns fler potentiella utövare i ett upptagningsområde. Istället får varje förening fler medlemmar. Föreningar med många unga aktiva medlemmar har, som visats

tidigare, haft bättre förutsättningar att beviljas handslagsmedel än dem med få.

3. Att det är i tätorterna som kommunerna förlägger sina stora idrottsanläggningar. Därför är det inte en slump att föreningar som kräver stora, kostnadskrävande, anläggningar i regel etableras i tätorter. Och, som sagt, föreningar med många unga aktiva medlemmar har goda förutsättningar att beviljas handslagsmedel.

Illustrativt exempel

Den kommun, av Skånes 33 kommuner, där det hamnade *flest* handslagskronor per invånare under satsningens två första år var Lomma. Utmärkande för Lomma är att kommunen har höga nivåer socioekonomiskt kapital. Medelinkomsten var den högsta i länet och utbildningsnivån var den näst högsta (efter Lund). Därtill var medelåldern relativt hög, länets 11:e högsta. Sysselsättningsnivån var den näst högsta. Lomma var dessutom den fjärde folktätaste kommunen. Kommunen hade störst positiva förändring av medelinkomsten sedan 1997. Den hade femte högst befolkningsmässiga tillväxttakt i länet. Den hade också minsta antal separationer per invånare och tredje minst antal brott per invånare. Dessutom hade den minst antal idrottsföreningar per invånare.

Den kommun där det hamnade *minst* handslagskronor per invånare var Perstorp. Medelåldern i kommunen var den sjunde yngsta. Kom-

munen hade 17:e högst medelinkomst. Utbildningsnivån var den 7:e lägsta. Kommunen hade 5:e lägsta sysselsättningsnivån. Den hade den tredje sämsta inkomstförändringen i länet. Andelen barn i kommunen som bodde med båda föräldrarna var relativt låg, fem av kommunerna hade en lägre andel. Brottslighetsnivån var dessutom den tredje högsta i länet. Föreningstättheten var den högsta i länet. Befolkningsförändringen var den tredje sämsta. Dessutom var kommunen den nionde folkglasaste i länet.

SLUTSATS 3

Handslagsmedlen har främst hamnat i tätbefolkade kommuner, med stor andel av befolkningen i tätorter och få föreningar per invånare. Förutsättningarna att beviljas handslagsmedel har varit bättre för tätortsföreningar än för glesbygdspåbyggnader.¹³

SAMMANFATTANDE SLUTSATSER

Föreningarnas *specialidrottskontexter* har påverkat deras förutsättningar att beviljas handslagsmedel. Framförallt har föreningar som tillhör specialidrotter där det finns många föreningar med omfattande och aktiva barn och ungdomsverksamheter haft goda förutsättningar. Detta förhållande kan framförallt förklaras med hjälp av handslagslagets fördelningsprinciper. SF med mycket LOK-stödsberättigad verksamhet har fått mycket handslagsmedel. Därför har föreningar tillhörande dessa förbund haft goda förutsättningar att beviljas medel om de har sökt. Att vissa föreningar fått mer medel än andra på grund av SF-tillhörighet är inte så konstigt utan ska främst ses som en följd av handslagslagets fördelningsprinciper.

Något som är desto intressantare är att det finns samband mellan föreningarnas *kommunkontexter* och hur mycket handslagsmedel föreningarna i kommunerna beviljades. Mer konkret har föreningar i socioekonomiskt välmående kommuner haft bättre förutsättningar att beviljas handslagsmedel än föreningar i kommuner med lägre socioekonomisk nivå.

Lika intressant är sambandet mellan kommunernas *föreningstätthet och befolkningsdensitet* och hur mycket handslagsmedel föreningarna i kommunerna beviljades. Föreningarna i befolkningstäta kommuner har haft bättre förutsättningar att beviljas handslagsmedel än föreningar i glesbefolkade kommuner.

Handslagsmedlen har alltså främst kanaliserats till redan populära idrotter, i tätorter, i välbärgade kommuner. "Stor" har blivit större och "liten" har inte kunnat hänga med. Med tanke på den *självförstärkande rundgångsprocess* som finns inbyggd i systemet kommer denna polarisering rimligtvis förstärkas om liknande satsningar i framtiden utformas på samma vis. Mot denna bakgrund är det intressant att titta på Lars-Magnus Engström studie *Idrott som social markör* från 1999 där han visar att det är i socioekonomiskt fattiga, glesbefolkade, kontexter som den fysiska inaktiviteten är som påtagligast¹⁴. Det är således här som behovet av rörelse är störst – men det är inte här som handslagsmedlen hamnar.

RF:s förbund har i stor utsträckning tilldelats medel baserat på hur omfattande LOK-stöd de har haft. Detta kan naturligtvis betraktas som "rättvist". Men ett resultat av denna fördelningsprincip blev att medlen främst hamnade i tätbefolkade, socioekonomiskt välbärgade, kontexter. Frågan är dock om det var i dessa kontexter som behovet av insatser motsvarande handslagsmedel var som störst? Man kan även reflektera över om de idrotter som redan lockar många nödvändigtvis ska ha bäst förutsättningar att locka fler? Kanske skulle fördelningen ha sett annorlunda ut om större fokus lagts på handslagslagets mål och de särskilda behoven i kontexter där idrottslivet är relativt begränsat? Då kanske även "liten" hade kunna hänga med?

Referenser

- Engström, Lars-Magnus. (1999). *Idrott som social markör*. Stockholm: HLS Förlag.
- Putnam, Robert D. *Making Democracy Work: Civic Traditions in Modern Italy*. (1993). Princeton, NY: Princeton University Press

Källförteckning

Följande data har inhämtats från Riksidrottsförbundet (RF):

- Information om LOK-stödsfördelningen. (RF, 2004)
- Information om hur många föreningar SF:en har. (RF, 2005)
- Information om många medlemmar SF:en har. (RF, 2005)
- Information om vilka föreningar som har beviljats handslagsmedel år ett och två av handslagslagets satsningar, samt hur mycket medel de tilldelats. (RF, 2006)

Följande data har inhämtats från Statistiska Centralbyrån (SCB):

- Folktäthet i kommunerna. (SCB, 2005)
- Medelinkomster i kommunerna. (SCB, 2004)

Valdeltagande i kommunerna. (SCB, 2002)

Andel av barnen i kommunerna som bor med båda sina föräldrar. (SCB, 2004)

Andel av befolkningen i kommunerna som bor i tätorter. (SCB, 2000)

Andel av befolkningen i kommunerna som är förvärvsarbetande. (SCB, 2004)

Andel av befolkningen i kommunerna med eftergymnasial utbildning. (SCB, 2004)

Antal brott per hundra invånare i kommunerna. (SCB, 2004)

Medelålder i kommunerna. (SCB, 2005)

Folktäthet i tätorterna. (SCB, 2005)

Fotnoter

- Putnam, 1993
- Då räknas föreningars medlemskap i olika SF, om det rör sig om en flersektionsförening med flera idrotter räknas den flera gånger, en gång för varje SF-förening tillhör.
- LOK-stöd står för *Statligt lokalt aktivitetsstöd*.
- Se tabell 1.
- Se tabell 2.
- Se tabell 3.
- Se tabell 4.
- Det finns ett statistiskt säkerställt samband mellan föreningarnas *LOK-stödstilldelning* och hur mycket *handslagsmedel* de beviljades. Ju högre *LOK-stödstilldelning* var, desto mer *handslagsmedel* beviljades föreningarna. Korrelationen är alltså signifikant på 0.01 nivå.
- Det finns ett statistiskt säkerställt samband mellan kommunens *medelålder* och hur många *handslagskronor per invånare i kommunen* som föreningarna tilldelats. Ju högre *medelåldern* är, desto mer *handslagsmedel per invånare i kommunen* har föreningarna tilldelats. Korrelationen är signifikant på 0.05 nivå.
- Det finns ett statistiskt säkerställt samband mellan kommunens *medelinkomst* och hur många *handslagskronor per invånare i kommunen* som föreningarna tilldelats. Ju högre *medelinkomsten* är, desto mer *handslagsmedel per invånare i kommunen* har föreningarna tilldelats. Korrelationen är signifikant på 0.05 nivå.
- Det finns ett statistiskt säkerställt samband mellan kommunens *utbildningsnivå* och hur många *handslagskronor per invånare i kommunen* som föreningarna tilldelats. Ju högre *utbildningsnivån* är, desto mer *handslagsmedel per invånare i kommunen* har föreningarna tilldelats. Korrelationen är signifikant på 0.05 nivå.
- Det finns ett statistiskt säkerställt samband mellan kommunens *föreningstätthet* och hur många *handslagskronor per invånare i kommunen* som föreningarna tilldelats. Ju lägre *föreningstättheten* är, desto mer *handslagsmedel per invånare i kommunen* har föreningarna tilldelats. Sambandet är alltså negativt. Korrelationen är alltså signifikant på 0.05 nivå.
- Observera att variablerna föreningstätthet, befolkningstätthet och andel av befolkningen i tätorter har ställts mot variabeln *handslagskronor per invånare*.
- Engström, 1999